

**«ԱՍԻԱԿԱՆ ՋԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՎՈՂ
ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ և ՋՐԱՅԵՌԱՑՄԱՆ ՍԵԿՏՈՐԻ» ԾՐԱԳԻՐ-
ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ**

**ՀՀ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԵՎ ՋՐԱՅԵՌԱՑՄԱՆ
ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ**

**ՍՈՑԻՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԵՎ ԳԵՆԴԵՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ
I ՓՈՒԼ**

IV ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՆԹԱԾՐԱԳԻՐ

**ՀՀ Կոտայքի մարզի Չարենցավան քաղաքի, Արոլյան քաղաքի
«Կենտրոն» և 8-րդ միկրոշրջանի 5-րդ թաղամասերի, Սուլակ գյուղի
ջրամատակարարման համակարգերի բարելավում**

ՀՀ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԶՐԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ
«ՀԱՅԶՐՄՈՂԿՈՅՈՒՂԻ» ՓԲԸ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՆԱԽԱԳԻԾ

ԱՍԻԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ
ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՎՈՂ ԶՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ և
ԶՐԱՀԵՌԱՑՄԱՆ ՍԵԿՏՈՐԻ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ
ԾՐԱԳԻՐ

**ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՆԹԱԾՐԱԳԻՐ IV – ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶԻ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ
ԶՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ
ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ**

Պայմանագիր L2860 - ICB - 1- 04

**Հաշվետվություն. Սոցիոլոգիական և գեոդերային հարցման
վերլուծություն (1 փուլ)**

Ծրագրի ղեկավար

Վ. Հովասափյան

ՀԳՇՆ ՍՊԸ, նախագծի գլխավոր ինժեներ

Ա.Խաչատրյան

Հասարակայնության հետ կապերի փորձագետ

Հ. Ասլանյան

Երևան,
Մարտ 2015թ

ԶԻՆՋ ՍՊԸ

Բովանդակություն

<i>Սոցիոլոգիական հետազոտություն.....</i>	<i>5</i>
1.1 Ենթաժրագրի տարածքում բնակչության սոցիալ-ժողովրդագրական նկարագիրը.....	5
1.2 Հարցման մեթոդը և ընտրանքը	5
1.3 Հարցվածների սեռատարիքային կազմը և տնային տնտեսությունների բնութագիրը	6
1.4 Տնային տնտեսությունների եկամտի հիմնական աղբյուրները	7
1.5 Տնային տնտեսություններում սանիտարական պայմանների առկայությունը	8
1.6 Ջրամատակարարման առկա իրավիճակի գնահատում	8
1.6.1 Տնային տնտեսությունների խմելու ջրից օգտվելու ձևերը.....	8
1.6.2 Տնային տնտեսությունների միջին օրական ջրամատակարարման տևողությունը	9
1.6.3 Բավարարվածությունը ջրամատակարարման տևողությունից և որակից	10
1.7 Խմելու ջրի հետ կապված հիվանդությունները	12
1.8 Կանանց հիմնախնդիրները, կապված ջրամատակարարման հետ.....	13
1.8.1 Տնային տնտեսություններում խմելու ջրի ապահովումը	13
1.8.2 Խմելու ջրի օգտագործման հիմնական նպատակները	15
1.9 Օգտագործված ջրի դիմաց վճարումները	15
1.9.1 Օգտագործված ջրի վարձի վճարման հաճախականությունը.....	15
1.9.2 Օգտագործված ջրի վարձի չափը	16
1.9.3 Կոմունալ ծառայությունների համար վճարումները	17
1.10 Օգտագործված ջրաքանակի հաշվառման համակարգի նկատմամբ վերաբերմունքը	18
1.11 ՀՋԿ ՓԲԸ բաժանորդների սպասարկման բարելավմանն ու աջակցությանն ուղղված գործունեությունից տեղեկացվածություն և համագործակցություն ՀՋԿ-ի հետ 19	
1.11.1 ՀՋԿ ՓԲԸ բաժանորդների տեղեկացվածությունը սպասարկման բարելավման աջակցության գործունեությունից.....	19
1.11.2 Համագործակցություն ՀՋԿ ՓԲԸ-ի հետ.....	19
1.12 Սոցիոլոգիական գենդերային հարցումների վերլուծության արդյունքները	20
<i>Հավելված 1. Սոցիոլոգիական հարցման հարցաթերթիկ .....</i>	<i>21</i>
<i>Հավելված 2. Նկարներ սոցիոլոգիական և գենդերային հարցումների, քննարկումների .....</i>	<i>24</i>

Աղյուսակների ցանկ

Աղյուսակ 1. Համայնքների ժողովրդագրական տվյալները և ՏՏ-ների հարցման ընտրանքը ..6	6
Աղյուսակ 2. Հարցվողների սեռատարիքային կազմ.....6	6
Աղյուսակ 3. Խմելու ջրից օգտվելու ձևերը	9
Աղյուսակ 4. Ջրամատակարարման տևողությունը	9
Աղյուսակ 5. Ջրամատակարարման ժամերն ու տևողությունը	10
Աղյուսակ 6. Ջրի որակը	11
Աղյուսակ 7. Ջրի որակի գնահատականը	11
Աղյուսակ 8. Ջրի միջոցով փոխանցվող հիվանդություններ	12
Աղյուսակ 9. Խմելու ջրի ապահովվածությունն ըստ համայնքների.....	13
Աղյուսակ 10. Ջրի բացակայության խնդիրներ	14
Աղյուսակ 11. Ջրի մատչելիությունը	14
Աղյուսակ 12. Ջրի օգտագործման նպատակները	15
Աղյուսակ 13. Ջրի վարձավճարումը.....	15
Աղյուսակ 14. Ջրի դիմաց վճարումները.....	16
Աղյուսակ 15. Ջրաչափ չունեցող ՏՏ-ների վերաբերմունքը նոր ջրաչափերի տեղադրմանն ու ծառայության բարելավմանը	18
Աղյուսակ 16. ՀՋԿ ՓԲԸ-ի վերաբերյալ տեղեկացվածությունը.....	19
Աղյուսակ 17. ՀՋԿ ՓԲԸ-ի հետ համագործակցությունը.....	19
Աղյուսակ 18. ՀՋԿ ՓԲԸ-ի հետ հետագա համագործակցությունը	19

Գրաֆիկների ցանկ

Գրաֆիկ 1	7
Գրաֆիկ 2.....	7
Գրաֆիկ 3.....	11
Գրաֆիկ 4.....	13
Գրաֆիկ 5.....	16
Գրաֆիկ 6.....	16
Գրաֆիկ 7.....	17

Սոցիոլոգիական հետազոտություն

1.1 Ենթածրագրի տարածքում բնակչության սոցիալ-ժողովրդագրական նկարագիրը

Ենթածրագրում ընդգրկված են Կոտայքի մարզի Չարենցավան քաղաքը, Աբովյան քաղաքի «Կենտրոն» և 8-րդ միկրոշրջանի 5-րդ թաղամասերը և Սուլակ գյուղական համայնքը:

2014թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ ծրագրում ընդգրկված Կոտայքի մարզի լրացուցիչ ենթածրագրի տարածքի մշտական բնակչության թվաքանակը կազմել է 88515 մարդ¹ (Աղյուսակ 1), որից 45798-ը կանայք են: Կոտայքի մարզի ծրագրային տարածքում տնային տնտեսությունների (այսուհետև՝ ՏՏ) թիվը 21621 է: Տվյալ տարածքում դիտարկվում են բնական աճի միտումներ, մասնավորապես 2013թ. տվյալներով ծնունդների թիվը 424 մարդով գերազանցել է մահվան դեպքերին: Ծնվածների թվաքանակը կազմել է 920 մարդ, իսկ մահացածները՝ 496 մարդ:

1.2 Հարցման մեթոդը և ընտրանքը

Հետազոտության համար կիրառվել է պատահական ընտրանքի ձևը, որի միջոցով գլխավոր համակցությունից ընտրանքում ապահովվել է յուրաքանչյուր ՏՏ-ան ընդգրկման համար հավասար հնարավորություն: Ելնելով այդ սկզբունքից՝ 3 համայնքների 21621 ՏՏ-ներից հարցման ընտրանքը կազմել է 61 ՏՏ: Աբովյան քաղաքի ընտրանքը կազմվել է հաշվի առնելով «Կենտրոն» և 8-րդ միկրոշրջանի 5-րդ թաղամասերի ՏՏ-ների թիվը՝ 84: ՏՏ-ների շրջանում տվյալները հավաքվել են հատուկ մշակված հարցաթերթիկի միջոցով: Հարցաթերթիկը կցվում է Հավելված 1-ում: Հարցումներն իրականացվել են հարցազրույցի եղանակով: Կիրառվել է հետազոտության և վերլուծության քանակական մեթոդներ:

Ընտրանքի մեթոդը.

ա/. տնային տնտեսություններ. Առաջին փուլում ընտրվել են ենթածրագրի յուրաքանչյուր համայնքի այն ՏՏ-ները, որոնք տվյալ պահին հանդիսացել են ՀՋԿ ՓԲԸ-ի բաժանորդ և/կամ պոտենցիալ շահառու են լինելու ծրագրի իրականացման արդյունքում: Հետագա փուլում հետազոտվող ՏՏ-ների հաջորդական ընտրությունը կատարվել է համայնքների քարտեզների հիման վրա:

բ/. հարցվողներ /ռեսպոնդենտներ. հարցումներ անցկացվել են յուրաքանչյուր ընտրված ՏՏ-ում 18 տարին լրացած այն անդամի հետ, ով առավել տեղյակ է եղել ջրամատակարարման, ջրի որակի, պահաջարկի, կոմունալ ծառայությունների և այլ հարցերի մասին:

Կոտայքի մարզի լրացուցիչ ենթածրագրում ընդգրկված համայնքների ժողովրդագրական տվյալները և ՏՏ-ների հարցման ընտրանքը ներկայացված են Աղյուսակ 1-ում:

¹ Ներկայացված ժողովրդագրական տվյալները տրամադրվել են քաղաքային և գյուղական համայնքների ղեկավարների կողմից:

Աղյուսակ 1. Համայնքների ժողովրդագրական տվյալները և ՏՏ-ների հարցման ընտրանքը

	Համայնք	ՏՏ-ներ	Բնակչությունը	Կին	Հարցման ընտրանքը
1	ք.Չարենցավան	7641	30684	15749	27
2	ք.Արուսյան /կենտրոն, 8-րդ միկրոշրջանի 5-րդ թաղամաս	13246/84	55348/2940	28781	18
3	գ.Սոլակ	734	2483	1268	16
Ընդհանուր		21621	88515	45798	61

1.3 Հարցվածների սեռատարիքային կազմը և տնային տնտեսությունների բնութագիրը

ՏՏ-ներում հարցման մասնակիցների 45.9%-ը տղամարդիկ են, 54.1%-ը՝ կանայք: Կանանց թվաքանակի գերակշռությունը հարցվող տղամարդկանց թվի նկատմամբ կարելի է բացատրել հարցման պահին տղամարդկանց զբաղվածության և այլ պատճառներով նրանց բացակայության հանգամանքներով: Նշենք նաև, որ կանայք կենցաղի և սանիտարահիգիենիկ կարիքների հետ կապված հարցերում ավելի հաճախ են առնչվում խմելու ջրի խնդիրների հետ: Սեռատարիքային կազմը ներկայացված է ստորև [Աղյուսակ 2](#)-ում:

Աղյուսակ 2. Հարցվողների սեռատարիքային կազմ

Սեռ	Տարիք								Ընդամենը	
	18-25		26-40		41-60		60-և ավելի			
Արական	3	60.0%	6	37,5%	16	47.1%	3	50.0%	28	45.9%
Իգական	2	40.0%	10	62,5%	18	52.9%	3	50.0%	33	54.1%
Ընդամենը	5	8.2%	16	26.2%	34	55.8%	6	9.8%	61	100%

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

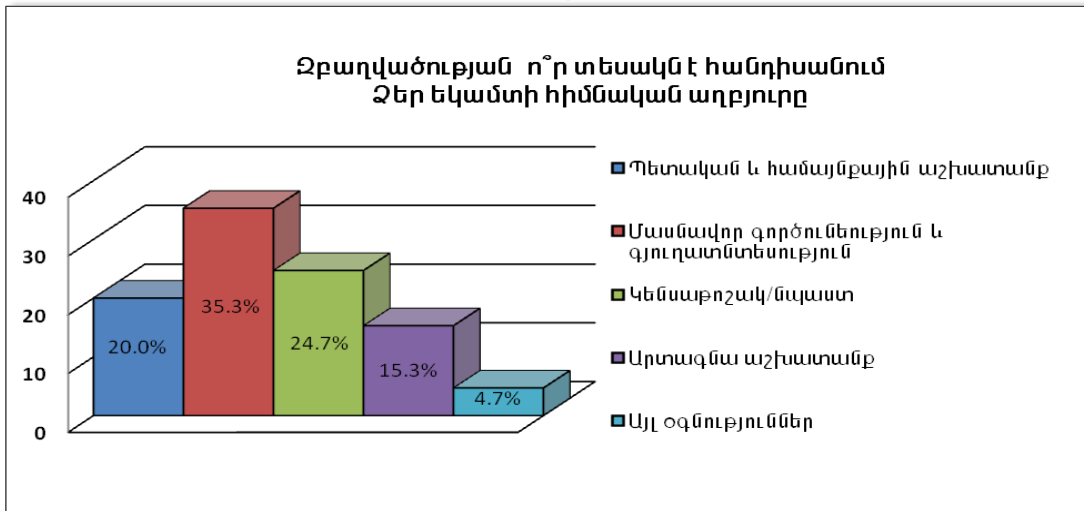
Հետազոտության ընտրանքում ընդգրկված 61 ՏՏ-ների անդամների թվաքանակը կազմել է 251 մարդ, որից 38.3%-ը կանայք են, 39.4%-ը՝ տղամարդիկ, իսկ 22.3%-ը՝ մինչև 18 տարեկան անչափահասներ: Այսինքն՝ ընտրանքում ընդգրկված ՏՏ-ներից յուրաքանչյուրում միջին հաշվով առկա է 0.92 անչափահաս, իսկ չափահասների շրջանում կանայք կազմել են 49.2%: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ հարցմանը մասնակցած ՏՏ-ների 52.5%-ում երեխաներ (մինչև 18 տարեկան անչափահասներ) չկային: Ընտրանքում ընդգրկված ընտանիքների անդամների թիվը միջինում կազմել է 4.11 մարդ: Երեխա ունեցող ընտանիքներում երեխաների միջին թիվը կազմել է 1.93:

Հարցվողներին ուղղված զբաղվածության բնույթի հարցերը ցույց են տալիս, որ նրանց 14.8%-ը պետական/համայնքային աշխատողներ են, 24.6%-ը՝ մասնավոր գործունեություն են ծավալում, 13.1%-ը զբաղված է գյուղատնտեսական աշխատանքներով՝ այգեգործությամբ, հողագործությամբ և անասնապահությամբ, 37.7%-ը տնային տնտեսուհիներ են, 6.5%-ը՝ թոշակառուներ, 3.3%-ն՝ ուսանողներ:

1.4 Տնային տնտեսությունների եկամտի հիմնական աղբյուրները

Հարցմանը մասնակցած ՏՏ-ների 20.0%-ը որպես եկամտի հիմնական աղբյուր համարել են պետական և համայնքային աշխատանքի դիմաց վարձատրությունը, 35.3%-ը՝ մասնավոր գործունեությունից և գյուղատնտեսությունից ստացված եկամուտները, 24.7%-ը՝ կենսաթոշակը և նպաստները, 15.3%-ն՝ արտագնա աշխատանքից ստացված եկամուտները և 4.7%-այլ/օգնություն հարազատներից: Հարցվողների ընտանիքների հիմնական եկամտի աղբյուրը ներկայացված է **Գրաֆիկ 1**-ում:

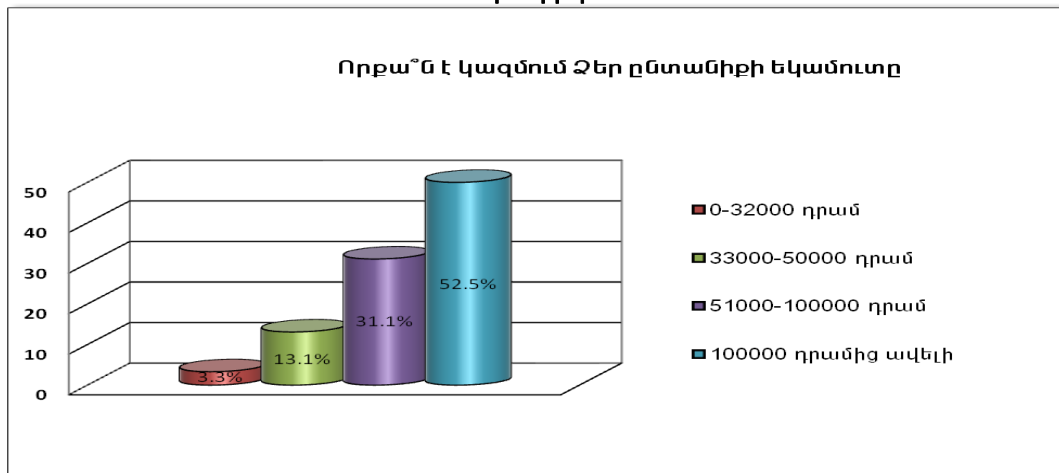
Գրաֆիկ 1

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Հարցման մասնակիցների շրջանում հավաքված տվյալները հնարավորություն են տալիս մոտավոր պատկերացում կազմելու ՏՏ-ների միջին ամսական եկամուտների մասին: Տնտեսությունների 3.3%-ի միջին ամսական եկամուտը կազմել է մինչև 32հազ. դրամ, 13.1%-ը՝ 33-50հազ.դրամ, 31.1%-ը՝ 51-100հազ.դրամ, 52.5%-ը՝ 100հազ.դրամից բարձր: Հարցվողների ընտանիքների մոտավոր միջին ամսական եկամուտների չափի մասին կարելի է տեսնել **Գրաֆիկ 2**-ում:

Գրաֆիկ 2

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

1.5 Տնային տնտեսություններում սանիտարական պայմանների առկայությունը

Ենթաժրագրում ընդգրկված համայնքների ՏՏ-ների 65.6%-ում առկա է ջրահեռացման կենտրոնացված համակարգ՝ Չարենցավան և Աբովյան քաղաքային համայնքներում: Ընդ որում կենտրոնացված կոյուղու համակարգին միացված է Չարենցավանի և Աբովյանի հարցման մասնակիցների ՏՏ-ների 100%-ը: Սուլակ գյուղական համայնքը չունի կենտրոնացված կոյուղու համակարգ:

Սուլակ գյուղական համայնքի հարցման մասնակիցների ՏՏ-ների 37.5%-ում բնակիչների զուգարանները գտնվում են բնակարանում կամ տան ներսում: Աբովյան քաղաքային համայնքի հարցման մասնակից ՏՏ-ների 11.1%-ում և Սուլակի գյուղական համայնքի՝ 25,0%-ում օգտվում են նաև բակային զուգարաններից: Սուլակի հարցվողների ՏՏ-ների 62.5%-ում, բնակիչներն օգտվում են բակային զուգարաններից կամ ունեն սանհանգույցներ, որոնք միացված են սեփական տարածքում կառուցված կեղտաջրերի հավաքման ոչ սեպտիկ հորերին:

Ըստ սանիտարական պայմանների առկայության՝ ՏՏ-ների 100%-ն ունի զուգարան: Հարցման արդյունքների համաձայն՝ հարցվողների ՏՏ-ների 83,6%-ի զուգարանները գտնվում են բնակարանում կամ տան ներսում, 16,4%-ի զուգարանները գտնվում են դրսում/տան բակում, ընդ որում ՏՏ-ների 9,8%-ն ունեն զուգարաններ տան ներսում և բակում:

1.6 Ջրամատակարարման առկա իրավիճակի գնահատում

1.6.1 Տնային տնտեսությունների խմելու ջրից օգտվելու ձևերը

Համաձայն հետազոտության արդյունքների՝ ջրամատակարարման համակարգից տնային միացման ձևով խմելու ջրից օգտվում էր ենթաժրագրի հարցման մասնակից ՏՏ-ների 96.7%-ը, բակային ծորակից՝ 3.3%-ը: Բացի խմելու ջրից օգտվելու նշված ձևերից, ՏՏ-ների 4.9%-ը օգտվում էր նաև բակային ծորակից, հասարակական աղբյուրից՝ 3.3%-ը, հարևաններից՝ 1.6%-ը, խմելու և կերակուր պատրաստելու համար ջուրը գնում են ՏՏ-ների 1.6%-ը:

Ջրամատակարարումն անհատական տնային միացմամբ հասանելի է Չարենցավան և Աբովյան քաղաքային համայնքների հարցման մասնակից ՏՏ-ների 100%-ին, Սուլակ գյուղական համայնքի՝ 87.5%-ին:

Բակային ծորակներից օգտվում էր Սուլակի հարցման մասնակից ՏՏ-ների 12.5%-ը:

Կենտրոնացված ջրամատակարարման ընդհատումների (ժամային գրաֆիկի դեպքերում), խափանումների և այլ պատճառներից ելնելով Սուլակ գյուղական համայնքի հարցման մասնակից ՏՏ-ների 18.8%-ը օգտվում են նաև բակային ծորակից, 12.5%-ը՝ հասարակական աղբյուրներից, իսկ 6.3%-ը՝ հարևաններից: Ջուրը գնում են Աբովյան քաղաքային համայնքի հարցման մասնակից ՏՏ-ների 5.6%-ը:

Առանձին համայնքների ՏՏ-ների խմելու ջրից օգտվելու ձևերը ներկայացված են [Աղյուսակ 3](#)-ում:

Աղյուսակ 3. Խմելու ջրից օգտվելու ձևերը

	Համայնք	տնային միացում	բակային ծորակ	հարևաններից	հասարակական ջրհոր/աղբյուր	ջուրը գնում են
1	ք.Չարենցավան	100%				
2	ք.Աբովյան	100%				5.6
3	գ.Սոլակ	87.5%	31.3%	6.3%	12.5%	
Ընդհանուր ենթածրագրում		96.7%	8.2%	1.6	3.3%	1.6%

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

1.6.2 Տնային տնտեսությունների միջին օրական ջրամատակարարման տևողությունը

Ըստ հետազոտության տվյալների՝ ամռան ամիսներին ծրագրի տարածքի ՏՏ-ների 6.3%-ն ունեցել է միջին օրական ջրամատակարարում մինչև 4ժամ տևողությամբ, 22.2%-ը՝ 5-11ժամ, 27.0%-ը՝ 12-23ժամ, 35.0%-ն ունեցել է շուրջօրյա՝ 24ժամ: Հարցման մասնակիցների 4.8%-ը նշել է, որ ունեցել է անկանոն ջրամատակարարում, իսկ 4.7%-ի ջրամատակարարումը բոլորովին բացակայել է:

Հետազոտության արդյունքները ցույց են տալիս, որ ջրամատակարարման այդ պատկերը փոխվում է ձմռան ամիսներին: Համայնքների հարցվածների 6.5%-ն իրենց ՏՏ-ներում ունեցել են ջրամատակարարում մինչև 4ժամ տևողությամբ, 12.9%-ը՝ 5-11ժամ, 24.2%-ը՝ 12-23ժամ, 45.2%-ը՝ 24ժամ, 1.5%-ն՝ անկանոն ջրամատակարարում, իսկ 9.7%-ը նշել է, որ ջրամատակարարումը բոլորովին բացակայել է: Հարցման մասնակիցների 35.0%-ն ունեցել է շուրջօրյա ջրամատակարարում:

Ենթածրագրի համայնքների ՏՏ-ներում միջին օրական ջրամատակարարման տևողությունը ժամային խմբավորումներով՝ համապատասխանաբար ամռան և ձմեռվա ամիսների ընթացքում, ներկայացված են [Աղյուսակ 4](#)-ում:

Աղյուսակ 4. Ջրամատակարարման տևողությունը

	Համայնք	Ամռային ամիսներին, տոկոսներով					Ձմեռային ամիսներին, տոկոսներով				
		0-4 ժամ	5-11 ժամ	12-23 ժամ	24 ժամ	այլ/անկանոն, առանց ջրամատ.	0-4 ժամ	5-11 ժամ	12-23 ժամ	24 ժամ	այլ/անկանոն, առանց ջրամատ.
1	ք.Չարենցավան		11.1	63.0	25.9			3.7	51.9	44.4	
2	ք.Աբովյան				83.3	16.7				83.3	16.7
3	գ.Սոլակ	22.2	61.1			16.7	25.0	43.8	6.3		24.9
Ընդհանուր ենթածրագրում		6.3	22.2	27.0	35.0	9.5	6.5	12.9	24.2	45.2	11.2

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Ջրամատակարարման տևողությունն առանձին համայնքներում՝ այլ կերպ հետևյալ պատկերն ունի.

- **Աբովյան** համայնքում ամռան և ձմռան ամիսներին 16.7%-ը ջրամատակարարում չի ունեցել: Ընդ որում՝ «8-րդ միկրոշրջանի 5-րդ թաղամասը» նոր բնակելի թաղամաս է, իսկ «Կենտրոն» թաղամասի հյուրանոցային շենքի ջրամատակարարման

խողովակները շատ անմխիթար վիճակում են: Շենքի բնակիչներն առանձին՝ ամեն մեկն իր համար ջրի խողովակ է անցկացրել: Գնշումը շատ ցածր է, միայն անհատական պոմպերի միջոցով են ստանում խմելու ջուրը:

- **Սոլակ** համայնքում ամռան ամիսներին ՏՏ-ների 16.7%-ն ունեցել է անկանոն ջրամատակարարում՝ 1-5ժամ տևողությամբ: Ձմռան ամիսներին ՏՏ-ների 18.8%-ը չի ունեցել ջրամատակարարում, իսկ 6.1%-ը ստացել է անկանոն ջրամատակարարում:

Ենթաձրագրում ընդգրկված համայնքներում ջրամատակարարման ներքին ցանցը ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն քայքայված վիճակում է գտնվում: Այդ պատճառով վթարներ են տեղի ունենում, ջրամատակարարումն անկանոն, ընդհատումներով է իրականացվում: Ձմռան ամիսներին ջրամատակարարումն ավելի վատ է կատարվում: Սոլակ գյուղական համայնքի ՏՏ-ների մի մասում ջուրը սառչում է: Այդ պատկերը հստակորեն երևում է [Աղյուսակ 4](#)-ում:

1.6.3 Բավարարվածությունը ջրամատակարարման տևողությունից և որակից

Ծրագրում ընդգրկված համայնքների ՏՏ-ների շրջանում կատարված հարցումից կարելի է եզրակացնել, որ հարցվողների 75.4%-ը գոհ է **ամառային ամիսներին** ջրամատակարարման ժամերից և տևողությունից, 23.0%-ը բավարարված չէ, իսկ 1.6%-ը դժվարացել է պատասխանել: **Ձմեռային ամիսներին** ջրամատակարարման ժամերից և տևողությունից գոհ է հարցվողների 75.4%-ը, բավարարված չէ՝ 24.6%-ը:

ՏՏ-ների բավարարվածությունը ջրամատակարարման ժամերից և տևողությունից տոկոսային արտահայտությամբ ներկայացված է [Աղյուսակ 5](#)-ում:

Աղյուսակ 5. Ջրամատակարարման ժամերն ու տևողությունը

	Արդյո՞ք Ձեզ բավարարում են ջրամատակարարման ժամերն ու տևողությունը		
	Այո	Ոչ	դժվարանում են պատասխանել
Ամառային ամիսներին	75.4%	23.0%	1.6%
բ.Չարենցավան	96.3%	3.7%	
բ.Աբովյան	83.3	16.7%	
գ.Սոլակ	31.3%	62.5%	6.3%
Ձմեռային ամիսներին	75.4%	24.6%	
բ.Չարենցավան	100%		
բ.Աբովյան	83.3%	16.7%	
գ.Սոլակ	25.0%	75.0%	

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գեոդեռային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Ինչ վերաբերում է մատակարարվող ջրի որակին տված գնահատականներին, ապա հարցվածների 50.8%-ը գնահատել է լավ՝ 4-5 ցուցանիշով: Հարցվածների 14.8%-ն իր դժգոհությունն է արտահայտել և այն գնահատել է վատ՝ 1-2 ցուցանիշ: Ըստ նրանց, մատակարարված ջուրը կեղտոտ է, ունի համ, հոտ:

Հարցվածների 32.8%-ը՝ գնահատելով միջին՝ 3, ըստ էության նրանց բավարարել է մատակարարված ջրի որակը: Հարցվողների 1.6%-ը դժվարացել է պատասխանել:

SS-ներին մատակարարված ջրի որակի գնահատականները տոկոսային արտահայտությամբ ներկայացված են Աղյուսակ 6-ում, իսկ գրաֆիկական պատկերը՝

Գրաֆիկ 3-ում :

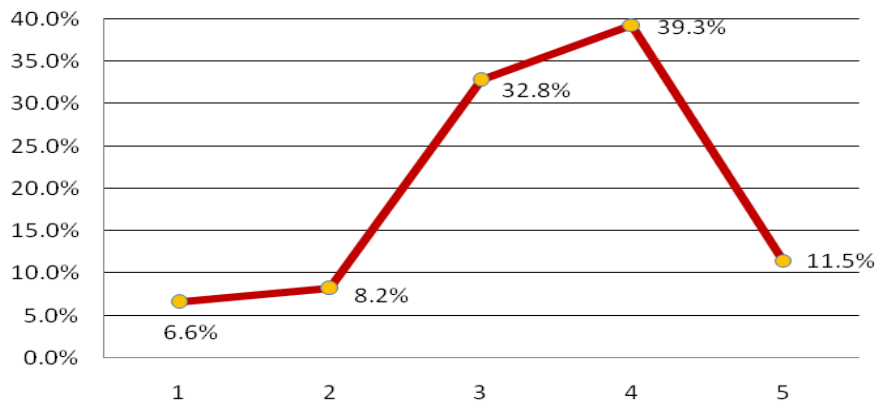
Աղյուսակ 6. Ջրի որակը

Մատակարարվող ջրի որակի ցուցանիշ՝ 1-ը ամենացածրն է, 5-ը՝ ամենաբարձրը					դժվարանում են պատասխանել
1	2	3	4	5	
6.6%	8.2%	32.8%	39.3%	11.5%	1.6%

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Գրաֆիկ 3

**Մատակարարվող ջրի որակը
(1-շատ վատ, 5-շատ լավ)**

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Եթե SS-ներին մատակարարված ջրի որակը գնահատելու լինենք որպես վատ՝ 1-2, բավարար՝ 3, լավ՝ 4-5 ցուցանիշներով, ապա ըստ համայնքների հարցվածների գնահատականի կստացվի հետևյալ պատկերը (ներկայացված

Աղյուսակ 7-ում):

Աղյուսակ 7. Ջրի որակի գնահատականը

	Համայնք	Հարցվածների գնահատականը, տոկոսներով			
		վատ 1-2	բավարար 3	լավ 4-5	դժվարանում են պատասխանել
1	ք.Չարենցավան	11.1	29.7	59.2	
2	ք.Աբովյան	5.5	33.3	55.6	5.6
3	գ.Սոլակ	31.2	37.5	31.3	
Ընդհանուր ենթաձրագրում		14.8	32.8	50.8	1.6

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Վատ գնահատականին ավելի շատ արժանացրել են Սոլակ գյուղական համայնքի հարցվածների 31.2%-ը, Չարենցավան քաղաքային համայնքի՝ 11.1% -ը և Աբովյանի՝ 5.5%-ը:

Համայնքների հարցման մասնակիցներից նշել են.

ք.Չարենցավան - «ջրից համ ու հոտ է գալիս», «ջրի հետ ժանգ, ավազ, նստվածք, հող է գալիս: Քլորի համը շատ է»:

ք.Աբովյան - «Ժանգոտ, պղտոր ջուր է գալիս, հոտ ունի»:

գ.Սուլակ - «ավազ, կեղտաջուր է գալիս», «ջրից վատ համ ու հոտ է գալիս», «քայքայված խողովակների մեջ ժանգ, մամուռ, որդ է լցվում»:

1.7 Խմելու ջրի հետ կապված հիվանդությունները

Հարցվածների շրջանում մտահոգության տեղիք են տալիս ջրի վատ որակի և դրա միջոցով հիվանդությունների փոխանցման հնարավորության հարցերը: Ուսումնասիրվել է «Վերջին տարիներին Ձեր ընտանիքում եղե՞լ են արդյոք ջրի միջոցով փոխանցվող հիվանդությունների գրանցման դեպքեր» հարցի պատասխանները:

Հարցվածների 4.9%-ի ընտանիքներում պատահել են աղետամոքսային հիվանդություններ, սակայն դրա միակ պատճառը խմելու ջուրն է թե ոչ, հնարավոր չէ պարզել: Հարցվածների 95.1%-ում՝ ջրի միջոցով փոխանցվող հիվանդությունների դեպքեր չեն գրանցվել:

Ջրի միջոցով փոխանցվող հիվանդությունների առաջացման դեպքերն ըստ առանձին համայնքների հարցվածների ներկայացման, կարող եք տեսնել [Աղյուսակ 8](#)-ում:

Աղյուսակ 8. Ջրի միջոցով փոխանցվող հիվանդություններ

	Համայնք	Հարցվածների ընտանիքում ջրի միջոցով փոխանցվող հիվանդությունների դեպքեր, տոկոսներով		
		եղել են	չեն եղել	դժվարանում են պատասխանել
1	ք.Չարենցավան	7.4	92.6	
2	ք.Աբովյան	5.6	94.4	
3	գ.Սուլակ		100	
Ընդհանուր ենթադրագրում		4.9	95.1	

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Համայնքների հարցման մասնակիցներից նշել են.

ք.Չարենցավան - «աղիքային հիվանդություն է առաջացել»:

ք.Աբովյան - «երեխաները փորացավ են կպել»:

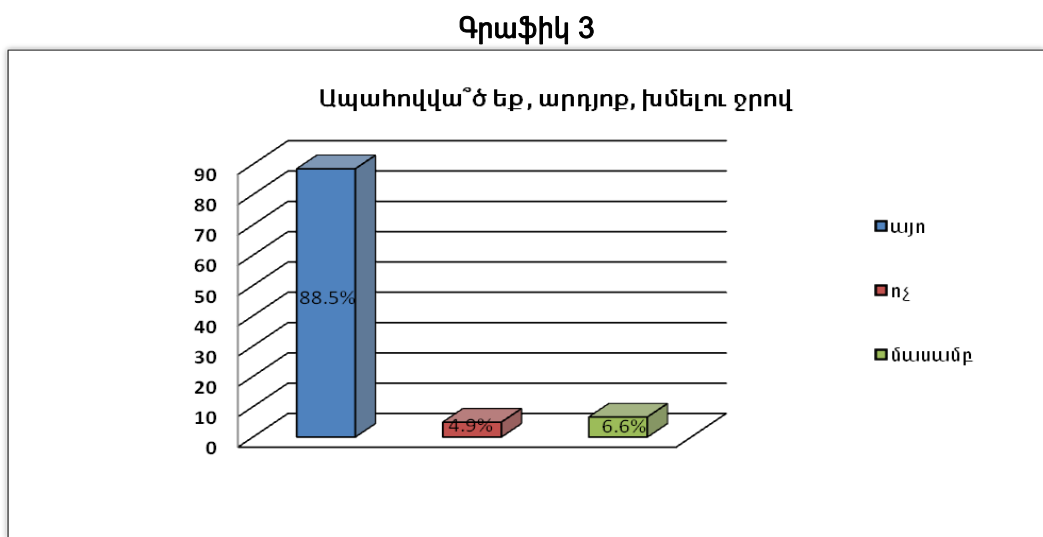
Սակայն այդ բողոքների պատճառը ջուրն է, թե սնունդը, և ոչ մեկը չի փորձել պարզել առողջապահական հաստատություններում:

Ջրամատակարարման ներքին ցանցի քայքայված վիճակի, վթարների և երկարատև ընդհատումների հետևանքով վատանում է մատակարարված ջրի որակը, որն էլ կարող է բացասաբար ազդել ընտանիքի անդամների առողջության վրա: Հարցման մասնակիցները հակված են դրանով պայմանավորել առաջացած հիվանդությունների պատճառները: Հիվանդություններից խուսափելու համար հարցման մասնակիցները վթարներից և ջրամատակարարման ընդհատումներից հետո ջուրը բաց են թողնում մաքրվելու համար: Բնակիչները նշել են, որ մատակարարվող ջուրն օգտագործում են եռացրած վիճակում:

Պետք է նշել այն փաստը, որ հետազոտության ընտրանքում ընդգրկված հարցվածներն այդ հիվանդությունների առաջացման ժամանակ չեն ենթարկվել բժշկական ստուգման՝ այդ դեպքերի պատճառահետևանքային կապը ջրի որակի հետ հաստատելու համար:

1.8 Կանանց հիմնախնդիրները, կապված ջրամատակարարման հետ
1.8.1 Տնային տնտեսություններում խմելու ջրի ապահովումը

Ենթաժրագրում ներառված համայնքներում իրականացված սոցիոլոգիական հետազոտության խնդիրներից էր պարզել տնային տնտեսությունների խմելու ջրով ապահովվածության աստիճանը: Հարցման արդյունքում ստացված տվյալների վերլուծության գրաֆիկական պատկերը ներկայացված է **Գրաֆիկ 3**-ում:

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Ինչպես երևում է պատկերված գրաֆիկից, ենթաժրագրում ներառված համայնքների ՏՏ-ների 88.5% -ը ապահովված է խմելու ջրով, 4.9%-ը՝ ապահովված չի, իսկ 6.6%-ը՝ մասամբ է ապահովված:

ՏՏ-ների խմելու ջրով ապահովվածությունն՝ ըստ համայնքների, ներկայացված է **Աղյուսակ 9**-ում:

Աղյուսակ 9. Խմելու ջրի ապահովվածությունն ըստ համայնքների

	Համայնք	Ապահովված էք խմելու ջրով, տոկոսներով		
		այո	ոչ	մասամբ
1	ք.Չարենցավան	96.3		3.7
2	ք.Արովյան	83.3	16.7	
3	գ.Սոլակ	81.3		18.7
Ընդհանուր ենթաժրագրում		88.5	4.9	6.6

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Չարենցավան քաղաքային համայնքի հարցման մասնակիցների 3.7%-ը նշել են, որ անջատումների ժամանակ ջուրը հավաքում են: Աբովյան քաղաքային համայնքի հարցման մասնակիցների ՏՏ-ների 11.1%-ում գրեթե հավասար չափով կանայք, տղամարդիկ և ընտանիքի բոլոր անդամները զբաղվում են ջրի ապահովման խնդրով, իսկ 5.6%-ում՝ երեխաները ջուրը կրում են հարևանների մոտից: Անհրաժեշտության դեպքում Սուլակ գյուղական համայնքի հարցման մասնակիցների ՏՏ-ների 31.3%-ում կանայք են ջուրը կրում, 12.5%-ում՝ տղամարդիկ, 1.6%-ում՝ ընտանիքի բոլոր անդամները:

ՏՏ-ների շրջանում հավաքված կարծիքներից կարելի է եզրակացնել, որ Սուլակ գյուղական համայնքում ոչ նորմալ ջրամատակարարման պայմանները խնդիրներ են առաջացնում կանանց համար:

Հետազոտությունների տվյալները համայնքների հարցվածների շրջանում՝ «Անհրաժեշտության դեպքում տնային տնտեսությունում ովքե՞ր են ջուրը կրում» հարցի վերաբերյալ, ներկայացված է [Աղյուսակ 10](#)-ում: Ենթաժրագրում ներառված համայնքների հարցվածների ՏՏ-ների 19.7%-ում անհրաժեշտություն է առաջանում ջուր կրելու: Ընդ որում նրանց 8.2%-ում ջուրը կրում են կանայք՝ դույլերով, 3.3%-ում տղամարդիկ ավտոմեքենաներով են ջուրը բերում, 1.6%-ում՝ երեխաները, իսկ 6.6%-ում խմելու ջուրը կրում են ընտանիքի բոլոր անդամները:

Աղյուսակ 10. Ջրի բացակայության խնդիրներ

Համայնքների հարցվածների տվյալները, տոկոսներով				
	Կանայք	Տղամարդիկ	Երեխաները	Բոլորը
Ընդհանուր ենթաժրագրում	8.2	3.3	1.6	6.6

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գեոդեռային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

ՏՏ-ը խմելու ջրով ապահովելու խնդիրը կանանցից խլում է մեծ ջանքեր և ժամանակ: Այսպես, հարցվածները նշել են, որ կանայք խմելու ջուրը բերում են հարևանների մոտից, հասարակական աղբյուրներից 20մ-ից մինչև 300մ հեռավորությունից, իսկ տղամարդիկ ջուրը բերում են ավելի մեծ հեռավորությունից ավտոմեքենաներով: Սուլակ գյուղական համայնքի հարցման մասնակիցներից 37.5%-ը ջուրը բերում են 500մ-ից մինչև 2կմ հեռավորությունից: Աբովյան քաղաքային համայնքի հարցման մասնակիցներից 5.6%-ը ջուր բերում են 200-250մ հեռավորությունից, նույնքանն էլ՝ ավելի մեծ հեռավորությունից: Չարենցավան քաղաքային համայնքի հարցման մասնակիցները նշել են, որ ջուր չեն կրում, հավաքում են:

Այն հարցին, թե «Մոտավորապես որք՞ան հեռավորությունից է հարկ եղած դեպքում ջուրը բերվում», հարցվողների պատասխանները ներկայացված են [Աղյուսակ 11](#)-ում:

Աղյուսակ 11. Ջրի մատչելիությունը

	մինչև 50մ	50-100 մ	100-150մ	200-250մ	250մ և ավելի
Ընդհանուր ենթաժրագրում	1.6%	3.3%	1.6%	1.6%	11.5%

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գեոդերալից հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

1.8.2 Խմելու ջրի օգտագործման հիմնական նպատակները

Հետազոտության արդյունքները, թե «Ի՞նչ նպատակով եք հիմնականում օգտագործում խմելու ջուրը» հարցի վերաբերյալ, ներկայացված են [Աղյուսակ 12](#)-ում:

Աղյուսակ 12. Ջրի օգտագործման նպատակները

Խմելու և խոհանոցի համար	Կենցաղային կարիքների համար	Ռոռզման համար	Անասնապահության համար	Այլ
100%	96.7%	4.9%	1.6%	-

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գեոդերալից հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Հարցման արդյունքներից երևում է, որ ամռան ամիսներին հարցման մասնակից համայնքների ՏՏ-ների 4.9%-ում ռոռզման համար օգտագործվում է խմելու ջուրը, դրա հետևանքով էլ չատերին այն չի բավականացնում: Ընդ որում, Սոլակ գյուղական համայնքի ՏՏ-ների 18.8%-ում ռոռզման համար օգտագործվում է խմելու ջուրը, իսկ անասնապահության համար՝ 6.3%-ը:

1.9 Օգտագործված ջրի դիմաց վճարումները

1.9.1 Օգտագործված ջրի վարձի վճարման հաճախականությունը

«Վճարում ե՞ք արդյոք սպառած ջրի դիմաց» հարցին ենթաօրագրի ՏՏ-ների հարցման մասնակիցները գլխավորապես տվել են «այո» պատասխան՝ 86.9%-ը, «ոչ»՝ 13.1%-ը:

«Ի՞նչ հաճախականությամբ եք վճարում ջրի վարձը» հարցի վերաբերյալ հավաքված կարծիքներն իրենց մեջ պարունակում են լավատեսություն, քանի որ նրանց 82.0%-ն ամեն ամիս կատարում է վճարումներ, իսկ միայն 3.3%-ն է անկանոն վճարումներ կատարում: Ընդհանրապես չվճարողների թիվը կազմել է 14.7%: Դրանք հիմնականում այն տնտեսություններն են, որոնք չունեն խմելու ջուր և այն բերում են հասարակական աղբյուրներից, հարևանների մոտից կամ գնում են: Ջրի դիմաց վճարումներ չկատարողների կազմում Արովյան քաղաքային համայնքի բնակիչներն են՝ ՏՏ-ների 50.0%-ը:

Տվյալ հարցի հետազոտության արդյունքներն՝ ըստ առանձին համայնքների հարցվածների պատասխանների, ներկայացված են [Աղյուսակ 13](#)-ում:

Աղյուսակ 13. Ջրի վարձավճարումը

	Համայնք	Համայնքների հարցվածների ջրի վարձի վճարումը, տոկոսներով		
		ամսական	անկանոն	չեն վճարում
1	ք.Չարենցավան	100		
2	ք.Արովյան	38.9	11.1	50.0
3	գ.Սոլակ	100		
Ընդհանուր ենթաօրագրում		82.0	3.3	14.7

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գեոդերալից հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

1.9.2 Օգտագործված ջրի վարձի չափը

Վարձավճարների չափերի հետ կապված հարցի վերաբերյալ ամռան ամիսներին ՏՏ-ների հարցման մասնակիցների 50.9%-ի օգտագործած ջրի վարձը միջին ամսականում կազմել է մինչև 2000 դրամ, 11.4%-ի` 4000դրամից ավելի: Չմռան ամիսներին ՏՏ-ների հարցման մասնակիցների 54.1%-ի օգտագործած ջրի վարձը միջին ամսականում կազմել է մինչև 2000դրամ, 6.6%-ի` 4000 դրամից ավել: Վճարումներ չեն կատարում ամռան ամիսներին հարցման մասնակիցների ՏՏ-ների 14.7%-ը, ձմռան ամիսներին` 16.4%-ը:

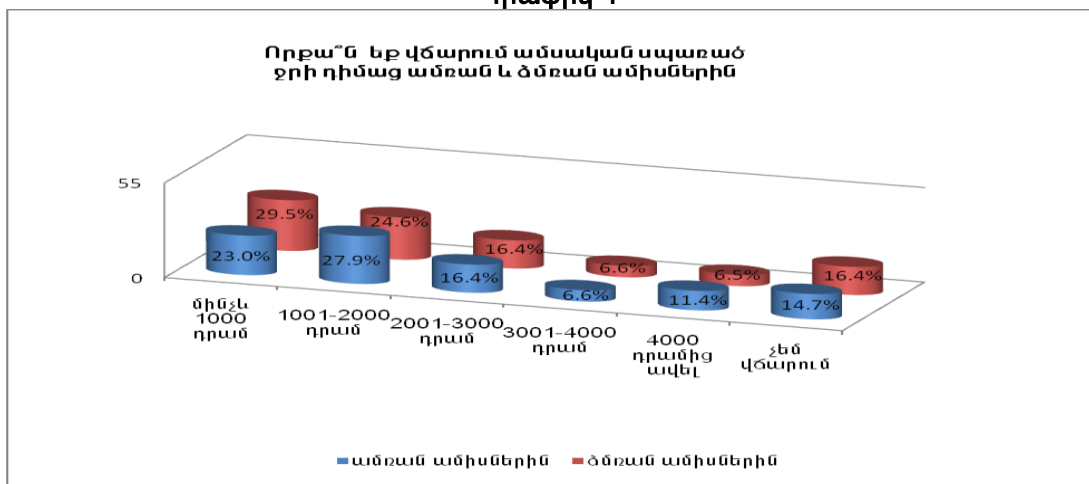
«Ամսական սպառած ջրի դիմաց որքա՞ն գումար եք վճարում» ամռան և ձմռան ամիսներին հարցին ենթաժրագրի ՏՏ-ների հարցման մասնակիցների պատասխանների արդյունքները ներկայացված են Աղյուսակ 14-ում, իսկ գրաֆիկական պատկերները կարելի է տեսնել Գրաֆիկ 4-ում:

Աղյուսակ 14. Ջրի դիմաց վճարումները

	Վճարումները դրամով					
	մինչև 1000	1001-2000	2001-3000	3001-4000	4000- ից ավել	չեն վճարում
Ամռան ամիսներին	23.0%	27.9%	16.4%	6.6%	11.4%	14.7%
Չմռան ամիսներին	29.5%	24.6%	16.4%	6.6%	6.5%	16.4%

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Գրաֆիկ 4

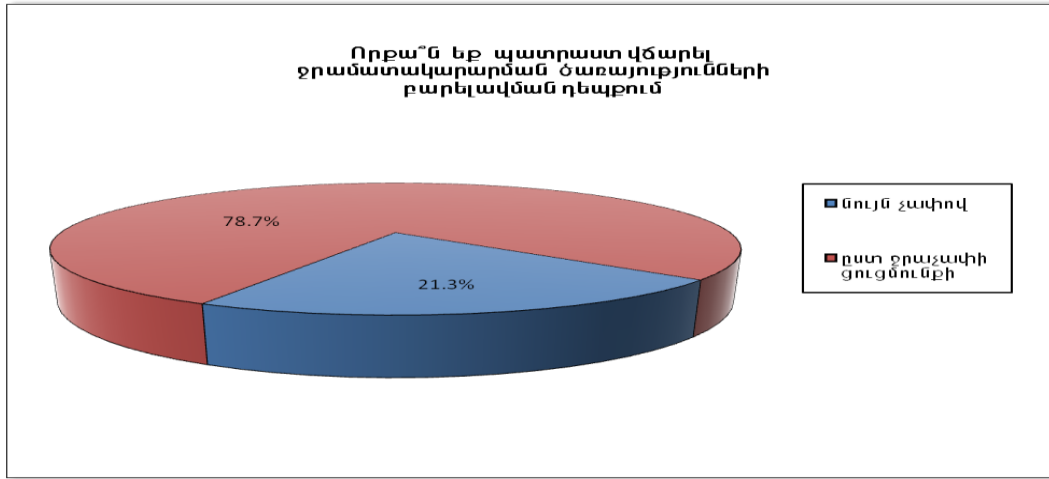

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Ջրամատակարարման ծառայությունների հետագա բարելավման դեպքում հարցման մասնակիցների 78.7%-ը նշել է, որ կվճարեն ըստ սահմանված վարձաչափի և ջրաչափի ցուցմունքի, 21.3%-ը նշել է, որ կվճարեն նույն չափով: Որքան գումար պատրաստ կլինեն վճարել հարցվողները ջրամատակարարման ծառայությունների բարելավման դեպքում կարելի է տեսնել Գրաֆիկ 5-ում:

Գրաֆիկ 5

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Ինչպես երևում է պատկերներից, եթե ջրամատակարարման ծառայությունները բարելավվեն, ապա ջրի սպառման ծավալները և դրանց դիմաց վճարումները կավելանան: Ստացված արդյունքներից երևում է, որ հարցվածների ճշող մեծամասնությունը ջրամատակարարման ծառայությունների բարելավման դեպքում պատրաստ է խմելու ջրի համար կատարել անհրաժեշտ վճարումներ:

1.9.3 Կոմունալ ծառայությունների համար վճարումները

«Ո՞ր ծառայությունների համար եք ավելի շատ վճարում» հարցի շրջանակներում ուսումնասիրվել են հարցման մասնակիցների ՏՏ-ներում կոմունալ ծառայությունների համար կատարված վճարումները:

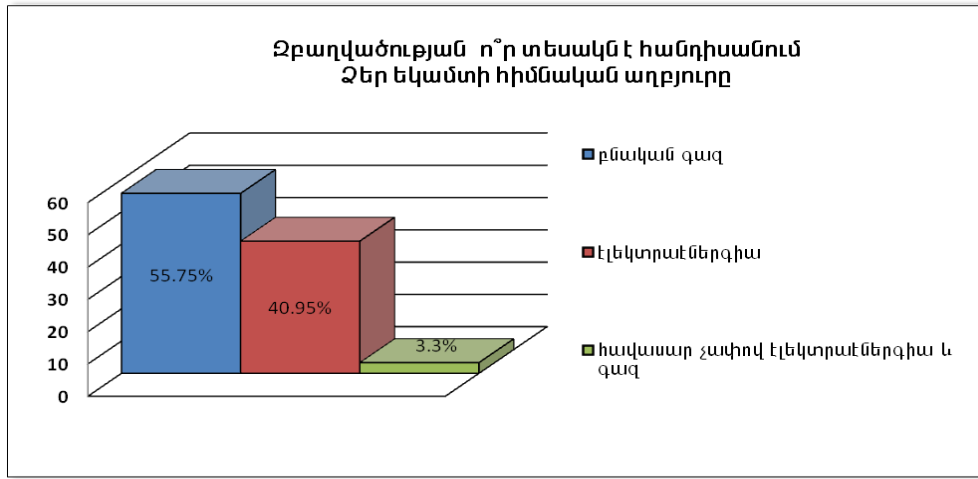
Ենթածրագրի համայնքների հարցման մասնակից ՏՏ-ների 18.0%-ը չունի գազամատակարարում: Ընդ որում՝ Չարենցավան քաղաքային համայնքի հարցման մասնակից ՏՏ-ների 14.8%-ը և Աբովյանի՝ 38.9%-ը, չունի գազամատակարարում: Հարցման մասնակիցների ՏՏ-ների 59.0%-ում ամռան ամիսներին, իսկ 52.5%-ում՝ ձմռան ամիսներին, գազի ծառայության դիմաց ավելի շատ է վճարում: Ենթածրագրի համայնքների ՏՏ-ների 34.4%-ում ամռան ամիսներին, իսկ ձմռան ամիսներին՝ 47.5%-ում, էլեկտրաէներգիայի համար վճարումներն են համեմատաբար ամենաբարձրը: Ամռան ամիսներին ՏՏ-ների 6.6%-ում էլեկտրաէներգիայի և գազի վարձերը հավասար են:

Աբովյան քաղաքային համայնքի «Կենտրոն» թաղամասի հյուրանոցային շենքի հարցման մասնակիցները նշել են, որ պոմպի միջոցով խմելու ջուր ստանալու համար ավելանում է էլեկտրաէներգիայի վարձը՝ ամռանը մինչև 25000 դրամ, իսկ ձմռանը՝ 100-130 հազար դրամ:

Հետազոտության արդյունքները հաշվարկած ամռան և ձմռան միջինով՝ ըստ ենթածրագրի հարցման մասնակիցների ՏՏ-ների գազի, էլեկտրաէներգիայի և խմելու ջրի վճարումների, պատկերված են

Գրաֆիկ 6–ում:

Գրաֆիկ 6

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գեոդերալիստիկ հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

1.10 Օգտագործված ջրաքանակի հաշվառման համակարգի նկատմամբ վերաբերմունքը

Ըստ հետազոտության արդյունքների, ենթածրագրի հարցման մասնակիցների սպառողների 88.5%-ն ունի տեղադրված ջրաչափ, իսկ 11.5%-ը չունի ջրաչափ: Համակարգի բարելավման պայմաններում ջրաչափ չունեցող ՏՏ-ների 100%-ը ցանկություն է հայտնել այն տեղադրել և պատրաստ է պարտաճանաչ կատարել ամսական վճարումները: Ուսումնասիրության արդյունքները՝ «ջրաչափ չունեցող ՏՏ-ների վերաբերմունքը նոր ջրաչափերի տեղադրմանն ու ծառայության բարելավմանը», ներկայացված են [Աղյուսակ 15](#)-ում:

Մասնավորապես, ջրաչափեր չունեն Աբովյան քաղաքային համայնքի հարցման մասնակից ՏՏ-ների 38.9%-ը: Բոլորն էլ ցանկանում են ջրաչափեր տեղադրել:

Բնակչության շրջանում կենտրոնացված ջրամատակարարման համակարգի նկատմամբ առկա դրական դիրքորոշումը կարող է խթանել ծրագրի տարածքում այդ համակարգի ամբողջական ներդրմանը:

Աղյուսակ 15. Ջրաչափ չունեցող ՏՏ-ների վերաբերմունքը նոր ջրաչափերի տեղադրմանն ու ծառայության բարելավմանը

	Համայնք	Ծառայությունների բարելավման դեպքում պատրաստ եք տեղադրել ջրաչափ և պարտաճանաչ կատարել ամսական վճարումները, տոկոսներով		
		Այո	Ոչ	Դժվ. է պատ.
1	ք.Չարենցավան	-		
2	ք.Աբովյան	100		
3	գ.Սոլակ	-		
Ընդհանուր ենթածրագրում		11.5		

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գեոդերալիստիկ հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

1.11 ՀՋԿ ՓԲԸ բաժանորդների սպասարկման բարելավմանն ու աջակցությանն ուղղված գործունեությունից տեղեկացվածություն և համագործակցություն ՀՋԿ-ի հետ

1.11.1 ՀՋԿ ՓԲԸ բաժանորդների տեղեկացվածությունը սպասարկման բարելավման աջակցության գործունեությունից

SS-ների հարցման մասնակիցների շրջանում ուսումնասիրություններ են անցկացվել բացահայտելու համար ՀՋԿ ՓԲԸ բաժանորդների տեղեկացվածությունը սպասարկման բարելավման և աջակցության գործունեությունից: «Տեղյակ եք արդյո՞ք ՀՋԿ ՓԲԸ բաժանորդների սպասարկման բարելավման և աջակցության գործունեությունից» հարցի պատասխանները ներկայացված են Աղյուսակ 16–ում: Միաժամանակ այդ հարցն ինքնին ապահովում էր տեղեկատվության տրամադրում բաժանորդներին:

Աղյուսակ 16. ՀՋԿ ՓԲԸ-ի վերաբերյալ տեղեկացվածությունը

ՀՋԿ ՓԲԸ բաժանորդների սպասարկման բարելավման և աջակցության գործունեություն	Այո	Ոչ
Բաժանորդների սպասարկման թեժ գծի 1-71 հեռախոսահամար	19.7%	80.3%
81-71 կարճ հաղորդագրության միջոցով ջրաչափի ցուցմունքների փոխանցման նոր տարբերակ	11.5%	88.5%
www.armwater.am ինտերնետային կայք	6.6%	93.4%

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

1.11.2 Համագործակցություն ՀՋԿ ՓԲԸ-ի հետ

Հարցման մասնակիցների ներկայացրած տվյալներով 24.6%-ը համագործակցում է ՀՋԿ ՓԲԸ-ի հետ: Ընդ որում նրանց 84.1%-ն ահազանգում է վթարների վերաբերյալ, 9.1%-ը սպառած ջրաքանակի մասին տեղեկացնում է կարճ հաղորդագրության միջոցով, 6.8%-ն ահազանգում է մատակարարվող ջրի ճնշման անկման և որակի վատթարացման մասին:

ՀՋԿ ՓԲԸ-ի աշխատակիցների հետ SS-ների համագործակցության ուսումնասիրության արդյունքները՝ ենթաժողովի հարցման մասնակիցների շրջանում, ներկայացված են Աղյուսակ 17-ում:

Աղյուսակ 17. ՀՋԿ ՓԲԸ-ի հետ համագործակցությունը

Ահազանգում են վթարների վերաբերյալ	68.4%
Սպառած ջրաքանակի մասին տեղեկացնում են կարճ հաղորդագրության կամ ինտերնետային կայքի միջոցով	10.5%
Ահազանգում են մատակարարվող ջրի ճնշման անկման, որակի վատթարացման մասին	21.1%

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Հարցման մասնակիցների 75.4%-ը նշել են, որ չեն համագործակցում ՀՋԿ ՓԲԸ-ի հետ: «Կցանկանայի՞ք համագործակցել հետազայում» հարցի պատասխանները ընդգրկված են Աղյուսակ 18-ում:

Աղյուսակ 18. ՀՋԿ ՓԲԸ-ի հետ հետազայում համագործակցությունը

	Այո	Ոչ	Դժվարանում եմ պատասխանել

Կցանկանայիք համագործակցել հետագայում	95.7%	-	4.3%
--------------------------------------	-------	---	------

Աղբյուրը: Սոցիոլոգիական և գենդերային հարցում Կոտայքի մարզում, ՀԳՇՆ, 2014

Սիայն չնչին մասն է՝ Սուլակ գյուղական համայնքի հարցման մասնակիցների 6.3%-ը, դժվարացել պատասխանել:

Հարկ է նշել, որ Աբովյան քաղաքային համայնքի «8-րդ միկրոշրջանի 5-րդ թաղամասը» նոր բնակելի թաղամաս է: Այդ թաղամասի և «Կենտրոն» թաղամասի հյուրանոցային շենքում բնակվող հարցման մասնակիցները ՀՋԿ-ի բաժանորդներ չեն: Հուսադրող է այն, որ նրանք բոլորը պատրաստ են դառնալ բաժանորդներ և համագործակցել ՀՋԿ ՓԲԸ-ի հետ:

Նշված կարծիքները կարող են օգտակար լինել ՀՋԿ ՓԲԸ-ի հետ բաժանորդների համագործակցության զարգացման և տարածքի ջրամատակարարման նախագծերի մշակման ժամանակ:

1.12 Սոցիոլոգիական գենդերային հարցումների վերլուծության արդյունքները

Սոցիոլոգիական գենդերային հարցումների վերլուծության արդյունքում առանձնացվել են մի շարք հիմնախնդիրներ, որոնց պարզաբանման վերաբերյալ հանրային իրազեկման արշավի ընթացքում կտրամադրվի լրացուցիչ տեղեկատվություն:

Հիմնախնդիրները հետևյալն են.

- Ջրամատակարարման ապահովում
- Ջրամատակարարման տևողություն և խափանումներ
- Ջրահեռացում
- Ջրամատակարարման վարձավճար
- Ջրի որակ
- ՀՋԿ ՓԲԸ-ի հետ համագործակցության ոչ բավարար մակարդակ:

Հավելված 1. Սոցիոլոգիական հարցման հարցաթերթիկ

Social survey questionnaire

1. Հարցվողի բնակության վայրը՝ մարզ, քաղաք/ գյուղ Place of respondent's residence –marz, town/village							
2. Հարցվողի անձնական տվյալներ Personal data of the respondent							
2.1 Հարցվողի անուն ազգանուն Full name of the respondent							
2.2 Հարցվողի սեռը Sex of the respondent		Արական Male		Իգական Female			
2.3 Հարցվողի տարիքը Age of the respondent		18-25	26-40	41-60	61-ից բարձր, more than 61		
2.4 Ընտանիքի անդամների քանակը Number of family members		1-2	3-4	5-6	ավելի more than 7		
2.5 Ընտանիքում անդամների քանակը ըստ սեռի Family members by gender		Կին Female		Տղամարդ Male		Երեխա Child	
2.6. Հարցվողի զբաղվածության բնույթը Respondent's type of employment							
Պետական/ Համայնքային համակարգի աշխատող State/ Community employee		Մասնավոր գործնեություն Private entrepreneur		Գյուղատնտեսություն Agriculture		Տնային տնտեսուհի Housewife	
						Այլ /Other	
3. Ընտանիքի եկամտի աղբյուրը Family income source							
Վարձատրություն Remuneration		Եկամուտ մասնավոր գործունեությունից/գյուղատնտեսությունից Income from private activity/agriculture		Թոշակ/ նպաստ Pension/ social benefits		Արտագնա աշխատանք go off in search of a living	
						Այլ /Other	
4. Ընտանիքի մոտավոր եկամուտը / ՀՀ դրամ Approximate family income / AMD							
մինչև 32 000 Up to 32 000		33 000-50 000		51 000-100 000		100 000-ից բարձր More than 100 000	
5. Ապահովված եք արդյո՞ք խմելու ջրով Are you provided with drinking water ?							
Այո/ Yes		Ոչ /No		Մասամբ/partially			
6. Ինչ՞ նպատակով եք հիմնականում օգտագործում խմելու ջրը What is the main purpose of using drinking water?							
Խմելու և խոհանոցի Drinking		Կենցաղային կարիքների household needs		Ոռոգման Irrigation		Անասնապահության animal husbandry	
						Այլ/Other	
7. Հիմնականում խմելու ջրամատակարարման ո՞ր ձևից եք օգտվում Mainly what form of drinking water supply do you use?							

Տնային ծորակ In-house tap	Բակային ծորակ In-yard tap	Փողոցային ծորակ Public tap	Սեփական ջրհոր Bore well of public use	Հասարակական ջրհոր/աղբյուր Public borewell/spring	Ջուրը գնում են Purchase of water	
8. Միջին օրեկան ջրամատակարարման տևողությունը Average daily water supply duration						
8.1 Ամառային ամիսներին Summer		0 – 4 ժամ hour	5 – 11 ժամ hour	12 – 23 ժամ hour	24 ժամ hour	Այլ /Other
8.2 Ձմեռային ամիսներին Winter						
9. Արդյո՞ք Ձեզ բավարարում են ջրամատակարարման ժամերն ու տևողությունը Are you satisfied with water supply hours and duration?						
9.1 Ամառային ամիսներին Summer		Այո/ Yes		Ոչ /No		Դժվարանում են պատասխանել Difficult to answer
9.2 Ձմեռային ամիսներին Winter		Այո/ Yes		Ոչ /No		Դժվարանում են պատասխանել Difficult to answer
10. Անհրաժեշտության դեպքում ՍՏ-ում ովքե՞ր են ջուր կրում /Who brings water if required						
Կանայք / Women		Տղամարդիկ / Men		Երեխաները / Children		Բոլորը / Everybody
11. Մոտավորապես որքա՞ն հեռավարությունից է հարկ եղած դեպքում ջուրը բերվում / What is the distance of the source of brought water						
Մինչև 50մ Up to 50m	50-100 մ/մ	100-150մ/մ	150-200մ/մ	200-250մ/մ	Այլ /Other	
12. Վճարում եք արդյո՞ք սպառած ջրի դիմաց Do you pay for consumed water?						
Այո/ Yes		Ոչ /No		Դժվարանում են պատասխանել/ Difficult to answer		
13. Սպառած ջրի դիմաց միջինում ամսական որքան գումար եք վճարում – ՀՀ դրամ How much do you pay per month for consumed water?						
Ամառային ամիսներին Summer			Ձմեռային ամիսներին Winter			
14. Ինչ հաճախականությամբ եք վճարում ջրի վարձը What is the frequency of paying water bill?						
Ամսական / Per month		Անկանոն/ Irregularly		Չեն վճարում/ I do not pay		
15. Ջրամատակարարման ծառայությունների բարելավման դեպքում ամսական որքա՞ն եք պատրաստ վճարել – ՀՀ դրամ How much are you ready to pay in case of improving water supply services/AMD?						
_____ ՀՀ դրամ/AMD						
16. Տեղյակ եք արդյո՞ք ՀԶԿ ՓԲԸ բաժանորդների սպասարկման բարելավմանն և աջակցությանն ուղղված գործունեությունից Are you informed on the AWSC activities directed at improvement and support provided to the customers?						
Բաժանորդների սպասարկման թեժ գծի հեռախոսահամար/ Customers service hot line 1-71		81-71 կարճ հաղորդագրության միջոցով ջրաչափի ցուցմունքների փոխանցման նոր տարբերակ/ New option on providing water meter readings through the message 81- 71		armwater.am ինտերնետային կայք/ armwater.am web site		
Այո/ Yes	Ոչ /No	Այո/ Yes	Ոչ /No	Այո/ Yes	Ոչ /No	
17. Արդյո՞ք համագործակցում եք ՀԶԿ-ի հետ						

Do you cooperate with AWSC?			
Եթե այո, ապա նշեք ստորև բերված տարբերակներից մեկը If Yes, mention one of the following options		Եթե ոչ, ապա կցանկանալիք համագործակցել հետագայում If No, are you willing to cooperate in the future ?	
Ահազանգում եք վթարների վերաբերյալ/ Informign about accidents	Սպառած ջրաքանակի մասին տեղեկացնում եք կարճ հաղորդագրության կամ ինտերնետային կայքի միջոցով/ Informing on consumed water through message or website	Ահազանգում եք մատակարարվող ջրի ճնշման անկման, որակի վատթարացման մասին/ Informing about pressure fall of supplied water, quality decrease	Այո/ Yes Ոչ, պատճառը/ No, the reason Դժվարանում եմ պատասխանել/ Difficult to answer
18*. Սովորաբար, ՏՏ-ում ով է ահազանգում ջրի հետ կապված խնդիրների վերաբերյալ / Who alarms on the water issues in the household?			
Կանայք/ Women		Տղամարդիկ/ Men	
Այլ /Other			
19. Ունե՞ք արդյոք ջրաչափ Do you have a water meter installed?			
Այո/Yes		Ոչ /No	
20. Ծառայությունների բարելավման դեպքում պատրաստ եք տեղադրել ջրաչափ և պարտաճանաչ կատարել ամսական վճարումները Are you ready to install water meter in case of improving water supply services and pay regularly?			
Այո/Yes		Ոչ /No	
Դժվարանում եմ պատասխանել/ Difficult to answer			
21. Արդյո՞ք Ձեզ բավարարում է ջրամատակարարման ծառայության որակը / Are you satisfied with water services provided?			
Այո/Yes		Ոչ /No	
Դժվարանում եմ պատասխանել / Difficult to answer			
22.Արդյո՞ք Ձեզ բավարարում է մատակարարվող ջրի որակը Are you satisfied with supplied water quality?			
Պասակարգել 1-5, որտեղ 1-ն ամենացածր, իսկ 5-ն ամենաբարձր ցուցանիշն է Classify 1-5, where 1is poorest and 5is the best water quality criteria	[ ]	Դժվարանում եմ պատասխանել/ Difficult to answer	[ ]
23.Վերջին տարիներին Ձեր ընտանիքում եղել են արդյո՞ք ջրի միջոցով փոխանցվող հիվանդությունների գրանցման դեպքեր Have any cases of water borne diseases been reported over the last years?			
Այո/Yes		Ոչ /No	
Դժվարանում եմ պատասխանել / Difficult to answer			
24. Ո՞ր ծառայության համար ավելի շատ եք վճարում What are the services you pay more?			
Բնական գազ Natural gas		Էլեկտրաէներգիա Electricity	
Ջուր Water			
25**. Արդյո՞ք միացած եք կենտրոնացված կոյուղու համակարգին Are you provided with centralized sewerage system?			
Այո/Yes		Ոչ /No	
Մասամբ/ partially			
26. Ինչ տիպի զուգարանից եք օգտվում / What type of lavatory do you use?			
Շիթով զուգարան բնակարանի ներսում Flash toilet in the flat		Բակային չոր զուգարան/ Yard toilet	
Այլ /Other			

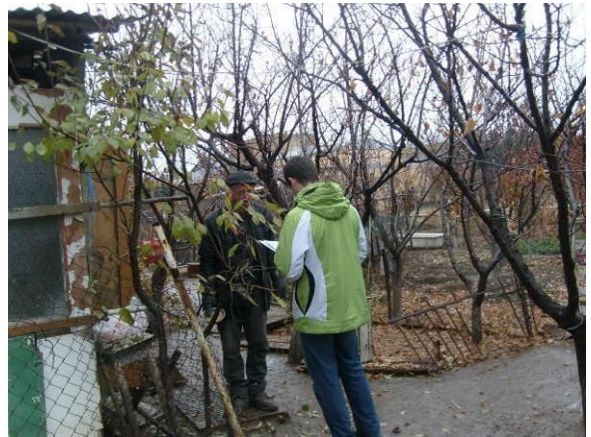
Հավելված 2. Նկարներ սոցիոլոգիական և գենդերային հարցումների, քննարկումների

բ.Չարենցավանում սոցիալոգիաների անցկացում

բ.Արվյանում սոցիալոգիաների անցկացում

գ.Սիլակում սոցիալոգիաների անցկացում

